

Een zeeaquarium

REEFSECRETS

8

Zonder koralen?

Ik hoor het u al zeggen: "Een zeeaquarium houden is veel te moeilijk voor mij". Inderdaad, zelfs met de huidige technieken is het houden van een rif-aquarium met kleurrijke koralen niet zo eenvoudig. Een beperkte kennis van chemie is bijna een noodzaak.

De waterwaarden moeten nauwgezet op peil gehouden worden. Afwijkingen van de nagestreefde waarden worden vaak afgestraft met het sterven van de zo mooi gekleurde en duur betaalde koralen. Maar het kan ook veel eenvoudiger, zonder al die chemische poespas en doorgedreven techniek. Maar dan moet je wel geen koralen houden.

Een aquarium zonder koralen kan even mooi zijn als een aquarium met koralen.

Zonder koralen kan je namelijk de meest kleurrijke vissen houden die niet samen met koralen te houden zijn. Deze laatste vissen worden "niet reefsafte" genoemd.

Door Germain Leys, Foto's: zoals vermeld.

Een luchtige opbouw van het levend steen met zeer veel schuilmogelijkheden voor de vissen. Ze kunnen overal achter en door zwemmen. Zo zijn rivalen niet altijd zichtbaar voor elkaar en kunnen ze toch samen gehouden worden. Foto: Luc Loyen

Je hebt dan enkel een luchtige opbouw van levend steen nodig. Je moet hier voldoende aandacht aan besteden. Uw vissen moeten immers voldoende schuilplaatsen hebben om te kunnen wegvlugten als ze aangevallen worden.

Het aantal vissen dat je kan houden in het aquarium is recht evenredig met het aantal schuilplaatsen in het levend steen. Tracht straten en tunnels te bouwen zodat de vissen aan de ene kant kunnen inzwemmen en er aan de kant weer uit kunnen, zodat ze niet opgesloten geraken als ze het levend steen induiken.

Een bodem van fijn levend koraalstrand van minstens enkele centimeter dikte is nodig als je lipvissen wenst te houden. Die slapen namelijk in het zand. Levend zand is op het

koraalstrand geschept koraalstrand dat nog alle natuurlijke bacteriën bevat. Dat zal een natuurlijk biologisch

evenwicht in uw aquarium tot stand brengen. Je mag het dus zeker niet uitwassen voor het inbrengen.

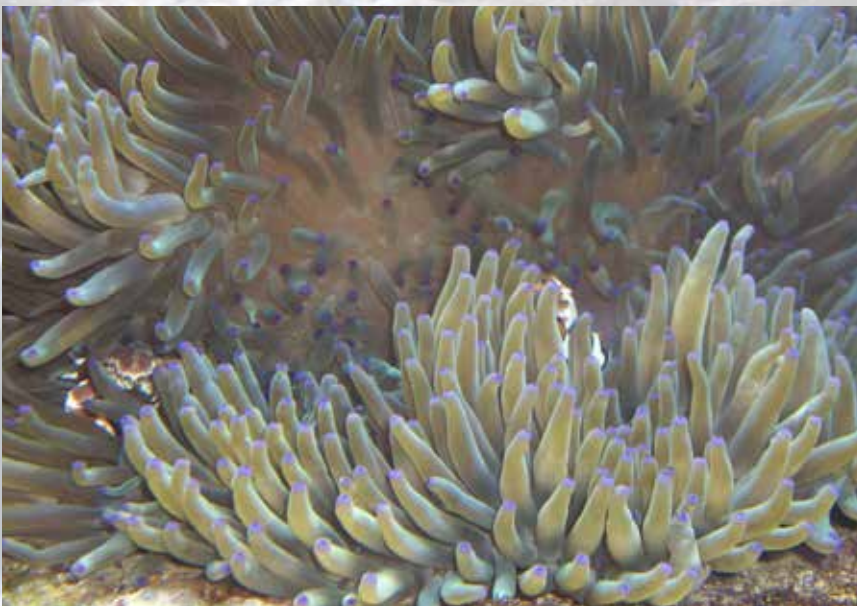

Als eerste vissen kunnen best algeneters ingebracht worden. Hier een schoolje doktersvissen *Zebrasoma flavescens*. Foto: Luc Loyen

De goudpunt keizersvis *Apolectichthys xanthonpunctatus* Foto: Luc Loyen

Anemonen brengen beweging in het aquarium *Heteractis-magnifica* met 2 symbiosekrabben *Neopetrolisthes-maculatus* Foto: Germain Leys

Qua techniek heb je enkel een eiwitafschuimer nodig, enkele circulatiepompen en een lichtarmatuur. De eiwitafschuimer hoeft heus niet het duurste type te zijn. Je hebt immers niet te kampen met netel-gif dat door de koralen afgescheiden wordt. Het zijn enkel de uitwerpselen van de vissen die uitgefilterd moeten worden. De circulatiepompen mogen gerust wat minder zijn dan in een koraal-aquarium. Een aquarium met *Acropora*-koralen heeft best een

wateromzet van minstens 40 keer de inhoud van het aquarium. Met een enkel vis aquarium kan dat gereduceerd worden tot 15 à 20 maal. Ook qua verlichting kan een aquarium zonder koralen het met een stuk minder doen dan met een koralenaquarium. Dat levert dan meteen een flinke besparing op qua elektriciteitsverbruik. Een actinic-lamp kan dan best vervangen worden door een Grolux-lamp. De vissen worden daardoor nog mooier gekleurd. Hoe groot moet zo een aquarium zijn?

Dat hangt natuurlijk af van de soort en het aantal vissen dat je wenst te houden. De mooist gekleurde vissen zijn wellicht de keizersvissen. Die worden echter vrij groot tot 20 à 25 centimeter en dan heb je al vlug een aquarium van minsten 150 tot 200 cm nodig. Keizersvissen nippen graag aan koraalpoliepen, waardoor deze prachtige vissen niet samen met koralen gehouden kunnen worden. Daar kunnen dan nog enkele mooi gekleurde doktersvissen bij. Met enkele prachtige dwergkeizers er bij bekom je dan al vlug een zeer kleurrijk aquarium.

De hiervoor genoemde vissen zijn wel erg territoriaal zodat je er niet teveel mag inzetten. Lipvissen kunnen hier goed mee gecombineerd worden en met een schoolje dwergbaarsjes, enkele gobies, pitvissen en tegelvissen kan je prachtige combinaties maken die er voor zullen zorgen dat jouw bezoekers steevast hun onderkin van de grond moeten rapen. Zee-egels en kleurrijke garnalen mogen in zo een aquarium ook niet ontbreken. Met deze laatste moet je wel opletten als je lipvissen wil houden. De meeste lipvissen hebben namelijk garnalen op hun menu staan! Tracht uw vissen altijd zo jong mogelijk te kopen. Jonge keizersvissen zien er heel anders uit wanneer ze volwassen zijn. Dat komt omdat de ouders zeer territoriaal zijn en anders hun jongen zouden opjagen, zelfs tot de dood. Door hun totaal verschillend tekening- en kleurpatroon worden ze door de ouders niet als rivalen gezien en zullen ze hun kroost gerust laten.

Welke dieren zijn nog geschikt voor een aquarium zonder koralen? Zandzevende zeesterren, een zeemuis en zeekomkommers zullen het detritus uit uw zandbodem zeven en het zijn bijgevolg minder kleurrijke maar wel noodzakelijke dieren. Daar horen ook diverse zeeslakken bij, die de algen van het levend steen zullen knagen. *Scarus quoyi* is een kleurrijke en niet-agressieve papegaaivis. Trekkersvissen kunnen ook een mooie combinatie zijn, mits het aquarium voldoende groot is. Anemonen met hun anemoonvisjes kunnen veel kleuraccenten in het aquarium brengen.

De zeemuis *Maritia planulata* leeft altijd ondergedoken onder het zand en is een goede opruimer. De algenetende blennie *Salaria fasciatus* en de pitvis *Synchiropus ocellatus* zijn minder mooi gekleurde, maar zeker nuttige dieren. Foto's: Germain Leys

Oren kunnen kleur brengen in het aquarium Foto: Germain Leys

Cilinderrozen zorgen voor zowel kleur als beweging in het aquarium. Maar wel oppassen wanneer je kleinere vissen hebt. Die vallen soms ten prooi aan de lange tentakels van de cilinderrozen. Dan zijn er de schijfanemonen, in de volksmond beter bekend als "oren". Zij kunnen alle kleuraccenten in het aquarium brengen. Tapijtanemonen kunnen eveneens bijzonder kleurrijk zijn. Anemonen en tapijtanemonen worden doorgaans niet samen met koralen gehouden omdat de anemonen nogal eens "op wandel" durven gaan in uw aquarium. Overal waar ze op hun "uitstapje" de koralen geraakt hebben zullen deze laatste schade lijden. In uw vissen-zeeaquarium kan zulk een wandeling echter geen kwaad.

Foto hieronder: De fluweelzwarte keizersvis *Chaetodontopus conspicillatus* is niet meteen de goedkoopste, maar wellicht wel de mooiste onder de keizersvissen. Foto: Luc Loyen

Maar het kan ook kleiner! Je kan gerust een zeeaquarium zonder koralen van 1 meter of minder houden, maar dan ben je wel beperkter qua visbestand. Keizers-, dokters- en trekkersvissen zijn dan uitgesloten.

Tegenwoordig is een groot aanbod van kleinere vissoorten in de kleinhandel beschikbaar van hooguit één tot enkele centimeter die perfect in een kleiner aquarium kunnen gehouden worden. In combinatie met dwergbaarzen, gobies en slangensterren zorgen zij voor veel bewegings- en kleurafwisseling in het kleiner aquarium.

Vermits je dan geen keizers- en doktersvissen hebt zullen de algen meer kans hebben om te groeien. Dat kan je oplossen met een *Salaria fasciatus* of een zeehaas, de grasmachine van het zeeaquarium!

Samengevat kunnen we stellen dat een zeeaquarium zonder koralen veel voordelen heeft. Het is goedkoper, gemakkelijker, minder intensief qua onderhoud, minder teleurstellend wanneer het fout gaat en minder technisch. Mits de juiste keuze van vissen kan het even kleurrijk zijn dan een koralenaquarium. Een zeer groot voordeel is dat je,

ingeval van ziekte bij de vissen, bepaalde medicatie kunt toepassen. Dit kan in een koralenaquarium absoluut niet! Bij de minste

toevoeging van medicatie zal uw hele koralenbestand worden uitgeroeid. Met de kennis van dit artikel en mits het doornemen van hoofdstuk 11 van het beginnersboek "Een aquariumwereld beginnen" kan elke zoetwater aquariumliefhebber gemakkelijk en succesvol een zeeaquarium houden, waarmee de eerste zin van dit artikel al meteen krachtig ontkend kan worden.

De Blauwstreep keizersvis *Chaetodontoplus septentrionalis* is goed houdbaar in een groter aquarium. Foto: Luc Loyen.